

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
Ústav pro dějiny umění
Praha 2012

Veronika Frydlová
Akční scénografie v Československu
Diplomová práce

Posudek školitelky

Autorka se dlouhodobě zajímá o vztah scénografie a výtvarného umění. Ve své diplomové práci se rozhodla věnovat výraznému fenoménu české scénografie 70. a 80. let 20. století, kdy se progresivně koncipované řešení jevištního prostoru podobně jako výtvarné umění obracelo ke každodennosti, k využití dramatického a mnohovýznamového potenciálu reálného předmětu, k očištění scény od samoučelné estetičnosti a k aktivnímu zapojení scénografie do syntetické podoby představení. Tyto kvality Frydlová spojuje s těmi divadelními aktivitami normalizačního období, které se vymykaly jak režii, tak scénickou koncepcí obvyklé konvenci.

Práci rozvrhla do tří hlavních částí. Pro pochopení smyslu akční scénografie v kontextu českého divadelnictví nejprve zhuštěně bilancuje podobu české divadelní scény v šedesátých a sedmdesátých letech a označuje její progresivní osobnosti a scény. V nejrozsáhlejší střední části práce se potom velmi detailně věnuje samotné akční scénografii. Pojmenovává její principy, naznačuje její historické předstupně a posléze podává obsáhlou a ucelenou informaci o jejích projevech na českých scénách normalizačního období. Široká škála pramenů zahrnující kromě teatrologické i uměnovědné literatury a časopiseckých studií rovněž neobyčejně četné dobové časopisecké recenze, svědčí o záměru diplomantky dobrat se pokud možno plastické představy o podobě scénických realizací a o specifikách osobností české akční scénografie. Autorka se přitom snaží nepodléhat dobovým soudům a dobrat se jejich kritické reflexe. Tento přístup je pro analýzu daného fenoménu nezbytný, naráží ovšem jak na kusost dochovaných informací, tak i na specifickou problematiku normalizačního jazyka, který je třeba s ohledem na dobová kulturně politickou situaci nutno dekodovat. Obtížné je rovněž posuzovat scénické realizace na základě dostupných dokumentů - kreseb anebo fotografií, neboť divadlo jako syntéza textu, prostoru a času je zpětně jen těžko uchopitelné.

Cennou a inovativní součástí diplomové práce Veroniky Frydlové tvoří poslední kapitola, ve které se diplomantka zabývá širším kontextem české akční scénografie. Její konfrontací s příbuznými tendencemi volného výtvarného projevu vyvažuje scénografii z profesní klauzury, stejně tak ale s použitím řady konkrétních dokladů zdůrazňuje inspirativní roli Pražských Quadriennale, která v normalizačním období představovala jednu z mála platform

informujících českého diváka o aktuálním pohybu na světové divadelní a výtvarné scéně. Zejména se však v poslední pasáži třetí kapitoly dotýká důležitých teoretických prací Rosalind Krauss a Georga Didi-Hubermana, které dávají diplomové práci potřebný přesah a vyvažují její heuristickou důkladnost poukazem na možnost inovativně nahlížet jak vztah výtvarného umění a divadla, tak chudé prostředky (zejména draperie), které akční scénografie tak ráda a kreativně využívala.

Z celého textu je zřejmé, s jakým zaujetím autorka k tématu přistupuje. Snaží se vyvážit požadavek profesní střízlivosti s potřebou nezbavit divadelní problematiku její sugestivity, a hledá takovou literární formu, která by jí to umožnila. Příprava koncepce diplomové práce prošla stejně jako její literární tvar dlouhým vývojem, oceňuji ovšem, že diplomantka své téma dovedla do tvaru, který má pro poznání této kapitoly českého divadla nepochybně význam. Cenná je rovněž rozsáhlá obrazová příloha.

Diplomovou práci Veroniky Frydlové doporučuji k obhajobě.

Doc. PhDr. Marie Klimešová Ph.D.

V Praze, 24. května 2012